

Východ²⁰¹⁰

ZIMA

Obsah

Rozhovor

Margi

Reportáže z akcí

Stínadla v HK a ve Vyškově,
Hokej

Stránka z přírody

Hadovka Smrdutá, Vrabci

Sport-nesport

Paintball

Železniční kukátko

Trat' Szklarska Poręba

Jeden z posledních

Pátrač

Povídka

Poutník II

3 Slovo redakce:

5

7

8

9

11

12

Ahoj kamarádi! Mrzí nás, že jsme se Východu nedočkali dříve, ale měli jsme technické problémy s programem, ve kterém je časopis tvořen. A pak - přece jenom jsme všechno mladí lidé a máme více zájmů. Těší nás ale, že i přes delší pauzu ve vydávání Východu jste se po něm ptali s tále vyjadřujete zájem. Díky tomu, a tedy díky Vám, ve vydávání časopisu pokračujeme. Máte před očima teprve druhé číslo tohoto klubovního roku, ale teď již snad bude Východ vycházet opět měsíčně. Příjemné počtení!

Redaktoři:

Stanislav Čaban - Wapi

Martin Svatoň - Svišť №2

Matěj Správka

Lucie Černohousová - Dudla

Foto na titulní stránce:

Lucie Černohousová - Dudla

Další články:

Přemek Šimon - Přéma

(skrytá identita)- Nudlář

e-mail: c.vychod@email.cz

web: vcp.spjf.cz

Vytvořil:

Ladislav Ježek - Láďa

Do tohoto čísla Východu jsme vybrali aktivistku Margi, odkudsi z Řehlovic...

Tak Margi, díky za ochotné přijetí a jedeme. Trochu se nám představ.

Tak jo. Jmenuju se Martina Rauerová, bydlím v Řehlovicích, což je kousek od Ústí nad Labem. Hodně času ale teď trávím i v Praze kde studuju prvním rokem pravěkou a raně středověkou archeologii. Před tím jsem rok dělala češtinu s historií a před tím zdrávku, aby nebyla nuda. :-)

Jinak ráda hraju na kytaru, chodím na různé vandry, jezdím na akce se SPJF nebo něco podnikám s mojí velkou rodinou u nás v Řehlovicích, tam většinou hrajeme třeba divadlo nebo vystupujeme na různých koncertech nebo tak.

Kolik škol ještě plánuješ navštěvovat a co bys chtěla dělat za povolání?

Na střední jsem chodila na zdravotnickou školu, takže jsem zdravotnický asistent, domá mám i odznáček na uniformu. A vysoký jsem zatím vyzkoušela dvě a na archeologii se mi zatím docela líbí, tak snad to bude to pravé... I když přiznávám, že mě toho láká ještě spousta.. Ale to se všechno se ještě uvidí, zatím si připadám na práci moc malá a jsem ráda tam kde jsem.

Něco nám pověz o své velké rodině, se kterou podnikáš hudební turné a hraješ divadla .

No, u nás na vesnici bydlí naše babička s dědečkem a těm se narodila holčička a chlapeček a každý z nich si pořídil tři děti.:-) Takže je nás už od mala šest, pět holek a nejmladší kluk, bydlíme vedle sebe a podnikáme různé věci. Ještě než jsem četla Záhadu hlavolamu, tak jí četla moje starší sestra, takže jsme jako úplně malý měli hned několik klubů, vlastně ještě před tím, než jsme pořádně věděli, co to je. Samozřejmě jsme se nikdy nepřihlásili mezi kluby BS.

A když už jsem byla starší a chtěla jsem to udělat, tak už o to nikdo kromě mně nejevil moc zájem. Foglar mé příbuzenstvo bavil jen určitou část dětství. Naše aktivity v klubu ale tehdy nebyly moc oduševnělé, většinou jsme lezli do slepičárny, stopovali babičku, jak jde na hřbitov (stopování v našem pojetí znamenalo spíše to, že nás nesmí vidět a my na ní musíme vybafnout, než aby tam sehrály roli nějaké stopy), parodovali jsme různé pohádky a pořádali vystoupení u nás na zahradě, hráli na schovku na návsi. Později jsme hráli basketbal, ping-pong nebo cvičili atletiku. A od mala jsme se každý musel povinně učit na nějaký hudební nástroj a vystupovat na adventních řehlovickém koncertě, což byla tedy děsná otrava, ale teď jsem za to moc ráda a děláme to nadále. Vystupujem tuto neděli. A jak už jsem psala, v nejbližší minulosti jsme hráli i několik divadel, tentokrát už i s režisérem a na obecním úřadě, jsme už velký.

Jaké jsou tvé další zájmy?

Tak asi SPJF, akce, tábory, kamarádi, nějaký pohyb, ráda běhám, plavu, jezdím na kole, střílím z luku, jezdím někam na vandry, na vodu, na lyže a taky čtu, i když zrovna teď do školy je toho až moc. A když jsem líná, tak se kouknu i na nějaký film nebo si zahraju s kamarády nějakou karetní nebo deskovou hru.

Jaká je tvá oblíbená literatura a spisovatel?

Ani nevím. :-) V dětství jednoznačně Foglar a dobrodružná literatura, pak ve vyšších ročnících základní školy mě k zoufalství mé učitelky českého jazyka hodně držely horory, třeba od Kinga, poté jsem se zamilovala hlavně do Marion Zimmer Bradley, ta napsala například Mlhy Avalonu, bylo to i zfilmované. A pak už jsem asi oblíbeného autora nikdy neměla. Naposledy mě uchvátily Želary, já vím, že už je to zfilmované už dlouho, ale ty knihy se s tím vůbec nedají srovnat, zvlášť perfektní byla ta, co zfilmovaná nebyla.

Máš doma nějaké zvíře?

Jo! Doma v Řehlovicích máme dva kocoury (Dioxína a Pražáka), jednu kočku (Gargínu) a fenku (Jessinku). Až na Pražáka, kterej je takovej náladovej, to jsou všechno hrozně milí tvorové, zvlášť Jessinka by asi zloděje neodehnala, maximálně ulízala k smrti. A na koleji v Praze mám teď asi tři týdny koťátko.

Máš najkou vysněnou zemi, kam by ses ráda podívala? Proč tě láká?

To asi ani nemám... Určitě toho je víc. Indie, Moldávie, Turecko, i tak trochu Amerika, podívat se na indiány, ale předpokládám, že bych byla zklamaná.. Láká me určitě příroda, ale té se člověk na vandru za chvíli nabaží, čímž nechci říct, že mě putování po dnu nebaví, ale že mě potom více fascinují jiné věci... Třeba hudba, která z rádia v taxíkách, stařenky v šátkách nebo tak.

Jak je to s tvou činností a aktivitou v rámci VČP? Budeš kandidovat do vedení?

No, to je tak. Mám Východočeské pobočce spoustu kamarádů a ráda tam jezdím. Ferda (prý má novou přezdívku Fero :-D)) mi vždycky říká, že by byl rád, kdybych byla člen. Ale já si myslím, že člověk by měl v pobočce dělat nějakou pravidelnou činnost, což by v mém případě bylo těžké. Na to má Ferda samozřejmě odpověď, že shání i členy - podporovatele pobočky s občasnou aktivitou, takže na téhle úrovni bych asi fungovat mohla, jenom jsem líná hledat na internetu přihlášku, vyplňovat jí a někam posílat.. Takže pokud mi jí někdo rovnou nestrčí do ruky, tak to bude asi na dlouho. Kromě toho nesmím zapomínat na nexistující Severočeskou pobočku, která sice nikdy nevznikla a asi nikdy nevznikne, ale samozřejmě jsem jejím právoplatným členem. :-D

O kandidatuře jsem vážně neuvažovala. Myslím, že vedení pobočky by mělo být po ruce členům a vyvíjet nějakou větší aktivitu, někam pobočku posouvat a táhnout, myslím, že tah z Řehlovic a Prahy by nebyl úplně efektivní.

Díky za rozhovor! Měj se!

Stínadla

Hradec Králové 23-25.10.2009

Letos již 6. ročník Stínadel, konající se pod křídly východočeské pobočky SPJF, začal okolo 18. hodiny večerní, v pátek 23.10, na půdě základní školy na Novém Hradci Králové. Právě tehdy se tam totiž začali ze všech koutů naší republiky sjíždět nadšenci velkolepého Stínadelského dobrodružství, kteří už jen pro jízdu tam a zpět obětovali nemalou část svých těžce naspořených peněz. Bylo se totiž na co těšit! Na napínavé honičky v temných uličkách, nervy drásající souboje mezi zneprátenými partami, pocit slasti z těžce vydražených hmotných cen v konečné aukci za herní bankovky, na delikatesní mňamozní magické božské toasty... A v neposlední řadě také na kamarády z opačných končin naší země!

Všichni se tedy dostavili v pátek, poslední obávání borci z Vyškova v pozdních hodinách večerních. V tělocvičně, hned vedle, se hrál brutální fotbal, po kterém se někteří jen stěží odplazili zpět do svých spacáčků. Vedly se diskuse o tom, jaké nástrahy nám tentokrát Stínadla položí, zpívalo se, vykládaly se historky o bájných činech Vény Navrátilů, též zvaného „Železná vánočka“. Po takovémto společenském vyřízení a výše uvedených sportovních jatkách se ovšem kolem půlnoci každý svalil do svého improvizovaného lože, kde doplňoval síly do nadcházející bitvy o moc nad Stínadly.

V sobotu ráno se všichni probudili, tedy, všichni byli probuzeni, a to zemětřesením, které způsobilo dusání našeho ranního ptáče-Topika. Po pár vyslaných otrávených poznámkách na jeho adresu jsme od Ládi-organizátora-dostali pokyn k vytvoření skupinek a vymyšlení názvu té svojí. A tak se zrodily skupiny hrdinů zvané: Uctívači Wilsona, Myšáci, Armádní pěvci a ŽuWaV (Žluťásek, Wapi, Vánočka). Hned poté se „všeci obličli“ a vydali se před budovu, kde se plnily disciplíny, kde jsme měli nafasovat body, za které se později nakupovaly tolik důležité uličky (každá měla jiný počet budoucích příznivců vaší skupinky ve volbách o nadvládě ve Stínadlech). Byly zde např. tyto stanoviště: poznávání souhvězdí a rostlin, dále skok do dálky, uzlování, hod na koš, otázky ze zdravotní apod.

Odpoledne začal hlavní herní úsek, a to pátrání a plnění úkolů přímo ve stinných zákoutích Hradce.

Luštily se šifry, vyhrabávaly se staré informace a drby, hledaly se záhadné nákresy stínadelských artefaktů na zdech domů, výměnou za rady jsme také museli vypomáhat např. nabubřelému doktorovi Rostislavovi, kterému se nechtělo pohnout kostrou pro pár lístků ginga, takže to hodil na nás... A nakonec nastal i velkolepý hon na Široka ,při kterém jako první uspěla skupinka Armádních pěvců (Topik, Svišť No2). I přesto ale největší skóre nahrála skupinka Uctívači Wilsona (Kuba, Davídek) a v odměňování nejautentičtějšího vontského obleku vyhrál Wapi.

Kdybych měl k této akci napsat něco negativního, byl by to malý počet hráčů. Chtělo by to prostě novou krev, a proto příští rok nevynechejte tuto jedinečnou šanci skvěle se bavit a koukejte přijet plantážníci! Tak ahoj za rok !

Autor: Šimon Přemek (Přéma)

Poselství Vojtěcha Vonta

Vyškov, 27.-29. listopadu 2009

Rok se s rokem sešel a opět se do této významné moravské metropole začali sjíždět vybraní hosté ze všech koutů naší vlasti. Ano, přišel čas brzkých soumraků, a proto jako tradičně byla pro naše soutěžící, lačníci po nějaké té vontské ráně a šrámu, připravena vyškovská Stínadla. O tom, že rozhodně nuda nebude, bylo rozhodnuto již v pátek večer. Když výprava Východ – Margi, Helča, Žluťásek, Kuba, Matěj, Dan, David a Topik dorazila do štábu stínadelských ulic – DDM Vyškov, bylo zde již spousta vesele pobíhajících osůbek.

Reportáže z akcí

Mezi ně řadíme například Přému, Karlose, Tomíka + jeho pražský doprovod – kolegyně z oddílu Agama a dva jejich svěřenci Jirka a Tomáš, dále vyslanci klubu Správný směr Tomáš a Jan a dále již všem známá domácí sestava Rolf, Dingo, Vánočka, Anakin, Pony a Čip. V pátek večer ještě bylo spácháno rozdělení do skupinek, ale stav skupinek byl znám až v sobotu ráno. V pátek večer se ještě hrála zábavná hra „Kompot“, mladšími přejmenovaná na „Kompost“ a předtím hra „Vtluču do tebe svoje jméno“, která se rovněž těšila veliké oblibě. Kdo by také nechtěl někoho leckdy o pěkných pár let staršího pořádně křísnout karitatkou po hlavě? Poté, když jsme se opravdu rozdělili do zatím bezejmenných skupinek jsme byli dvěma Vontkami (Margi a Helča) odvedeni poslepu do svatojakubského kostela, kde jsme vyslechli vontskou radu a měli si zapamatovat Kimovku. Poté jsme se rozdělili na několik band, z čehož někteří dávali přednost skupinovému zpěvu až do půl třetí ráno, někteří se odebrali spát nebo vyrábět rozličné činnosti. Kolem půl čtvrté zalehli i ti nejvypalejší, aby mohli vstát před sedmou hodinou ranní a odebrat se na nákup do křupava vypečených rohlíčku, marmelády a jiných nezbytných táborových poživatin. Po donesení snídaně a ohřátí „čaje“, překřteného na „Černou vodu“, byli vzbuzení účastníci. A některým se z vyhřátého spacáku opravdu nechtělo. Byli vysypání, popřípadě poprošeni o vylezení, a poté jsme se již oddávali výtečné snídani. A kdyby vám někdo tvrdil, že rohlíky s marmeládou a salámem se jíst nedají, tak tomu nevěřte. Jsou tu ovšem kolem toho jisté okolnosti, třeba ta, že jahodová marmeláda se k salámu hodí mnohem více, než lesní plody. Když byli všichni přecpání rohlíků, uchýlili jsme se do naší noclehárny, abychom vyslechli pravidla další hry. Před tím ještě dorazila silná posila týmu v podobě Sokiho a v podobě milých, i když decánko maličkých slečen Martinky, Monči, Páji, Kiky a jejich kapitánky Žáni. Ve skupinkách jsme se rozběhli po Vyškově a měli zjišťovat úkoly a obíhat bydliště jednotlivých Vontů, kteří nám za naše úsilí dali nějakou tu vontskou relikvii v podobě rezatého, měděného a stříbrného klíče nebo listu ginkga. Poté jsme se odebrali na výtečný oběd v podobě ohřátých párků od firmy Zajezdni hostinec Mraveneček. Přitom se Margi snažila ulovit bobříka zručnosti tím, že se snažila krájet co nejtenčí krajíce měkkého chleba tím jediným

tupým nožem, který byl k dispozici v kuchyni. Nutno podotknout, že se nikdy pod dva centimetry nedostala, tudíž jí to šlechtí, protože tenké krajíce chleba nejsou vůbec dobré ani energeticky výživné. Po obědě jsme si vymýšeli konečné názvy skupinek, které dopadly takto: skupinku s originálním názvem Plantážníci tvořily Přéma, David, Tomáš a Anakin, další byli Pašeráci zeleniny s obsazením Kuba, Dan, Pony a Vánočka, do třetice se odborné poroty představila skupinka Lovci Široka se soupiskou Matěj, Žluť, Honza a druhý Tomáš, v zástupu se dále ocitly slečny Martinka, Monča, Pája, Kika a jejich vůdkyně Žaña s názvem Moravští indiáni a to nejlepčí nakonec, Blesci ulic v sestavě Topik, Karlos a Jirka. Po slavnostním jmenování, kreslení vlajek a vymýšlení pokřiků (na vyjádření pocitů stačí pár slov – v jednoduchosti je síla) jsme se odebrali do zasedací místnosti, kdy jsme sehráli zábavnou hru „Kufr“ na hádání stínadelských osob, objektů, částí zvířat a skupin. Poté jsme také napsali Kimovku a šli se vrátit zpět do Stínadel, kde jsme luštili rozstříhanou zprávu. Padala z nebes a kdo nezná sprint na šedesát metrů, válení se po zemi, kořistění lístků a obchodní taktiky, mezi které občas patřily i Bohouškovy ekonomické znalosti, neví nic. Poté, když jsme věděli, že v okolí náměstí máme vyhledat tři Vonty, kteří nám řeknou indicie, jsme se je vydali hledat. Nikdo by nebyl řekl, jak moc touží slečny vedoucí po blízatkách, žvýkačkách a jiných sladkostech. Našli jsme je a indicie nám byly sděleny. Vyšlo Zahrada uctívačů ginga. Vydali jsme se do zámeckého parku, kde jsme hledali první vontskou kroniku. Našla ji skupinka Plantážníci pod vedením Přemi. Dokonce zde jmenovaný druhostraník byl přímým nálezcem onoho artefaktu. Poté jsme se vrátili zpět do štábu, kdy jsme se všelijak posilňovali a bavili. Když se začalo stmívat, vyrazili jsme do uličkové části Vyškova, kde probíhal pravý vontský hraničářský boj a kořistění ulic. Po vyhodnocení proběhl Hon na Široka, který byl pravým lovem štvané zvěře. Nejdříve Široka chytli Matěj s Karlosem a podruhé Přéma s Danem. Po lovu jsme se přesunuli zpět do DDM, kde jsme se setkali s nově přichozími Želvou a Kátou. Čekal nás tam výtečný guláš vyráběný naší majstr kuchařkou Helčou. Poté proběhl Boj o Velké Vontství, který skončil následovně I. Lovci Široka, II. Blesci ulic, III. Pašeráci zeleniny, IV. Plantážníci a V. Indiáni. Po Boji jsme ještě šli znovu do svatojakubské zvonice, kde jsme dostali Pamětní listy.

Autor: Tomáš Moravec (Topik)

Hadovka smrdutá

Houba, kterou jsem už dlouho toužila spatřit, a hlavně cítit :) Nedařilo se mi však, vždy jsem hledala nejspíš v nesprávný čas na nesprávném místě. Až letos v červenci, poblíž hradu Kost, se mi to konečně podařilo! A navíc – úplně náhodou... Objevila se přede mnou v lese typická je bílá noha s olivově zeleným kloboukem. Ten u starších exemplářů přechází do světlejší barvy a může vzdálene připomínat smrže. Hadovku prozradil její typický zápach (přirovnává se k zápachu mršiny), který se rozléval v nejbližším okolí. A pak – její plodnice je vysoká zhruba 20 cm, takže se rozhodně nedá přehlédnout! Houba nezapáchá jen tak pro nic za nic, její odér láká hmyz, který následně roznáší výtrusy do okolí a pomáhá tak hadovce s rozmnožováním. Houba je saprofytická, má tedy v přírodě funkci rozkladače odumřelých zbytků listů, jehliček či dřeva a najít ji tak můžete v podstatě v každém lese, od června do září, a to do nadmořské výšky až kolem 1000 metrů! V mládí je hadovka dokonce jedlá, zvláště ve francouzské gastronomii hojně využívaná, i když se přiznám, že chuť na ni jsem ještě nedostala. Máte-li někdo s kulinářským využitím této bezesporu zajímavé houby zkušenosti, můžete se podělit ;)

Vrabec

Vrabce asi zná od pohledu každý. Malý ptáček zemitých barev, poskakující po zemi a hledající svoji potravu. Však se i známá hádanka ptá: Kolik kroků udělá vrabec za sto roků? Odpověď je samozřejmě jasná – žádný, protože skáče! Ne každý ale už ví, že vrabce u nás máme dva. Domácího a polního. Liší se nejen svojí kresbou, ale i prostředím, v němž žijí. Vrabec domácí je pták obývajícím prostředí v blízkém okolí člověka a celkově je poněkud větší, než vrabec polní, který obývá spíše otevřená prostranství (křoviny, lesíky, sady), má kaštanově hnědé temeno hlavy a na bílé tváři černou skvrnu. Vybavuje se mi mnemotechnická pomůcka, že vrabec polní má tváře umouněné od prachu hlíny. Vrabci mají vyvinutý pohladní dimorfismus, což znamená, že sameček i samička mají rozdílné zbarvení. Vrabci se projevují poměrně širokou škálou zvuků, například švitořivým „čilp čef čilp“ či zlidovělým „čimčarará“. Živí se hlavně rostlinnou potravou, semeny nebo drobným hmyzem, takže je v zimě můžete často zahlédnout na krmítku. Naše druhy ptáků nejsou tažné, takže se s nimi můžete potkat po celý rok. Dříve byl tento drobný ptáček považován za zcela obyčejného až škodného, ale s ustupujícím zemědělstvím a změnou krajinného rázu se stává čím dál vzácnějším. V roce 2003 vyhlásila Česká společnost ornitologická vrabce domácího dokonce ptákem roku, aby upozornila na jeho úbytek v krajině – ubývá mu totiž vhodných míst k hnízdění. Až ho někdy spatříte, a věřte, že v zimě na krmítku je ta nejlepší příležitost, věnujte mu trochu pozornosti. Zaslouží si ji!

Autor: Lucie Černohousová (Dudla)

Paintball

Po krátké pauze se vrací rubrika Sport-nesport, protože máme pocit, že se zatím rozhodně nepodařilo vyčerpat nepřeborné množství sportů a jiných aktivit, které jsou v našich končinách méně provozované nebo méně známé. Jednou z nich je zajisté i paintball.

Paintball je bezkontaktní adrenalinový sport, jehož základním cílem je eliminace protivníka. Už slovo bezkontaktní napovídá, že se nejedná o eliminaci manuální, že se nejedná o žádný druh bojového umění. K vyřazení protivníka se totiž používá zbraň vystřelující želatinové kuličky naplněné barvou. Ty při dopadu praskají, barvou potřísní okolí zásahu a takto označený hráč je vyřazen ze hry. Skořápka kuličky i samotné barvivo jsou netoxické, v přírodě se rozpouští a nijak ji neznečišťují. Zbraně jsou poháněny stlačeným vzduchem nebo CO₂ a kuličku o průměru zhruba 1,7 cm mohou dopravit na 50 metrů rychlostí až 91m/s (asi 325 km/h – takových rychlostí však dosahují jen drahé profesionální zbraně). Zbraně, jinak také značkovače, se dělí podle mechanismu střelby na pumpovací (kuličku vystřelí po natažení předpažbí – podobně jako brokovnice), poloautomatické (není nutno natahovat, při stisknutí spouště vystřelí jeden projektil) a automatické (ty střílí kuličky neustále, dokud je stisknuta spoušť).

Foto: Wikipedie

Ke hře jsou nutné ochranné pomůcky. Nejdůležitější je paintballová maska chránící obličej a částečně i krk hráče, oči jsou zde chráněny plexisklem (jako u lyžařských brýlí). Kromě těchto mívají hráči ještě rukavice, chránič krku (nebo alespoň šátek) a další ochranné prvky, které tlumí sílu střel při dopadu (i tak si ale většina lidí odnese pár modřin).

Paintball se hraje většinou na hřištích, která jsou podle variant paintballu buď military nebo sportovní. V military paintballu se hráči staví do rolí bojovníků, napodobují vojenské postupy, taktiky, jejich zbraně se snaží co nejvěrněji napodobovat zbraně reálné, hráči se kvůli maskování často oblékají do vojenských stejnokrojů. Taková hřiště mívají kryty přírodního (stromy, členitý terén) a military (zákopy, pytle s pískem) charakteru. Hřiště sportovního paintballu je většinou na rovné ploše, kryty jsou umělé (nafukovací), umožňuje rychlejší a dynamičtější hru. Sportovní hráči se distancují od vojenského pojetí hry, týmy hrají v jednotných dresech. Přítomni jsou i rozhodčí.

Hrají se různé typy her, při kterých se dá výhry dosáhnout jiným způsobem. Těch je obrovské množství, například získat soupeřovu vlajku (Capture the flag), dobýt jeho základnu (Fort vs. stronghold), ale i méně známé, jako je Manhunt, kdy se všichni hráči snaží zneškodnit jednoho, který se musí dostat na určité místo. A také samozřejmě Last man standing, kdy jde o eliminaci všech nepřátel.

Paintball vznikl pravděpodobně v USA. Na jeho vznik je několik názorů, například že zbraně podobné paintballovým používali rančeři ke značkování dobytka a časem začali střílet po sobě navzájem. Ať to ale bylo jakkoli, dnes je možné považovat Spojené Státy, kde má paintball také nejvíce příznivců, za jeho základnu, odkud se šíří do celého světa, kde se mu dostává stále větší obliby. Jako levnější napodobenina paintballu se později v Japonsku vyvinul airsoft, ale o tom už příště.

Železniční kukátko

Trat' Szklarska Poręba Harrachov

V dnešní kukátku jsem se zaměřil na trat', o které mi vyprávěl jeden můj kamarád když jsme se v Harrachovské železniční stanici skrývali před bouřkou. Pokud by vás přece jen zajímalo něco víc, další informace naleznete na stránkách www.zubacka.cz

Trat' mezi dnešním Harrachovem a dnešní Szklarskou Porębou sloužila v letech 1902 – 1945 jako důležité spojení průmyslové oblasti Liberecka a Jablonecka se západní oblasti Slezska. V roce 1945 byla trat' přes státní hranici uzavřena.

K prvnímu pokusu o obnovení provozu na této trati došlo v roce 1991, Towarzystwo Kolei Izerskiej (Sdružení jizerská dráha) začalo v Polsku se snahou o obnovení provozu přes státní hranici. V roce 1992 se zde po sérii brigád dobrovolníků vydal první vlak. K obnovení pravidelné dopravy však nedošlo a poslední vlak s cestujícími jel mezi Szklarskou Porębou a Harrachovem v roce 2002.

V březnu roku 2005 byla sice na česko-polské konferenci podepsána smlouva o zpracování studie proveditelnosti na zprovoznění železniční tratě s firmou DORNIER, ale ani tento krok neznamenal posun v obnově trati.

Až v říjnu 2007 došlo k zásadnímu zvratu. Polská část trati Szklarska Poręba Górna – státní hranice byla převedena do majetku Powiatu (polská územní jednotka) Jelení Hora. To znamenalo prakticky okamžité zahájení prací na obnovení provozu v úseku mezi Szklarskou Porębou Górnou a Jakuszcemi.

Obnovené Towarzystwo Kolei Izerskiej organizovalo v říjnu a listopadu 2007 čistění od náletových dřevin a naplavenin. Díky tomu se podařilo tento úsek tratě učinit sjízdným. Na začátku listopadu došlo k navázání spolupráce mezi Železniční společností Tanvald (ŽST) a Towarzystwem Kolei Izerskiej (TKI). Na konci ledna však dochází v Jelenie Górze k dalšímu zvratu úsek trati Szklarska Poręba Górna – státní hranice je převeden do vlastnictví

Dolnoslezského vojvodství. Místomaršálek Patryk Wild ubezpečil přítomné, že práce na obnovení provozu mezi Szklarskou Porębou a Harrachovem začnou co nejdříve.

Již v únoru se konalo první setkání týkající se projektu revitalizace železniční tratě Szklarska Poręba – Harrachov a v březnu byla předložena žádost o spolufinancování projektu z Operačního programu přeshraniční spolupráce 2007-2013 Česká republika – Polská republika. Dotace se však nepodařilo získat a tak byl projekt dočasně odsunut.

Až v březnu roku 2009 byl projekt schválen a navržená dotace činila 4 302 062 €. V souvislosti s podáním žádosti o spolufinancování projektu byl zpracován i technický projekt. Projekt předpokládal výměnu kolejnic s použitím dřevěných pražců a částečnou sanaci spodku. Dále pak opravu odvodnění, výstavbu zastávky Szklarska Poręba Huta a dopravní Jakuszyce. Výše uvedené práce mají zajistit pravidelný provoz osobní i nákladní dopravy s maximální povolenou rychlostí 40 km/h.

V dubnu proběhlo výběrové řízení na opravu úseku ze Szklarské Poręby Górne na česko-polskou hranici.

Vítězem se stalo konsorcium firem DOLKOM – WERO-BUD s předpokládaným dokončením prací 30. listopadu 2009.

8. května 2009 začala slavnostním předáním obnova tratě Szklarska Poręba - Harrachov. Jako první s pracemi začala firma WERO-BUD, která rekonstruovala úsek Jakuszyce - hranice. Mezi tím mohli započít práce v Česku, které byly svěřeny do rukou pardubické firmy Chládek&Tintěra.

Železniční kukátko

Práce začali trháním kolejového svršku ve směru z Jakuszyce ke státním hranicím. V průběhu května a června byl demontován prakticky celý tento úsek. 24.června vyjel první nákladní vlak ze Szklarské Poręby Górne do Jakuszyce kam měl za úkol dovézt kolejnice. Vlak i přes velké problémy s bujnou vegetací dorazil. Pražce byly do Jakuszyce sváženy už dříve kamiony. V Jakuszycích se z dovezených pražců a kolejnic montovala kolejová pole a zároveň sem byly staré kolejnicové pásy a pražce z úseku Jakuszyce - státní hranice. 6.července po náoze materiálu do Jakuszyce začalo trhání úseku do Szklarské Poręby Górne. S ohledem na lepší stav tratě v tomto úseku byl na demontáž svršku povolán kolejový jeřáb a další těžká kolejová technika. Na začátku července také probíhalo čištění propustků a oprava odvodnění díky kterým mohla již v polovině července započít pokládka kolejí směrem od hranic do Jakuszyce. Mezi pokročilo i vytrhávání kolejí na úseku Jakuszyce - Szklarska Poręba, které vyvrcholilo 13. září vytržením posledního kolejového pole u stanice Szklarska Poręba Górna.

Pokládka kolejí na úseku Jakuszyce - státní hranice se nečekaně protáhla jakož i pokládka kolejí na druhém úseku a to obojí z jediného důvodu jímž byl nedostatek materiálu.

Práce započali 12.října, kdy byly do Harrachova dopraveny všechny potřebné stroje spolu s materiálem.

I když brzká sněhová nadílka 14.října znamenala pozastavení prací na několik dní, nijak neohrozila termín dokončení. Již 19. října byly práce obnoveny a tak již 21.října byly nové koleje položeny až ke státní hranici.

Během dalších dnů byla trať čištěna a tak mohlo být 25.října zahájeno podbíjení trati.Česká trať byla tedy dokončena v termínu a tak zbývalo čekat na polskou část rekonstrukce.

Naštěstí dodávky materiálu byly na polské straně obnoveny a tak ve stejnou dobu jako české část byl dokončen i úsek Jakuszyce - státní hranice. Na polské straně byla tak zahájena rekonstrukce železničních zastávek a stanic. Pokládka kolejí společností DOLKOM však stála ještě několik týdnů a situace se zlepšila až začátkem listopadu. Konečně 20.listopadu byla dokončena pokládka kolejí a byly ta spojeny úseky DOLKOMu a WERO-BUDu a tím i opět celá trať Harrachov – Szklarska Poręba. Rozběhli se i doplňkové práce jako oprava nástupiště v Szklarskej Porębě – Hutě, vybagrovány jsou též základy pro perón v Jakuszycích. Provedeny jsou již také opravy původních odvodňovacích systémů tak i opravy mostních konstrukcí a zrekonstruování neminulo ani původní hektometrovníky. Na první pohled je trať již hotova, ale již na ten druhý je tu spousta nehotové práce, která bude muset počkat na konec zimy. Termín zahájení provozu je 1.květen 2010 a já doufám, že vám budu moci přinést do květnového kukátka žhavou reportáž z jízdy tratí Szklarska Poręba - Harrachov.

Autor: Martin Svatoň (Svišť)

≡ Jeden z posledních

Na podzim se na mnoha místech v naší republice hrály hry na motivy Stínadel Jaroslava Foglara. Byla tato čtvrt' smyšlená nebo opravdu existovala? Tuto otázku si položilo již mnoho kluků i holek a jistě ještě položí. Ale jsou tací, kteří se sami sebe zeptají a po odpovědi již nepátrají, a jsou tací, kteří se snaží někde něco vyšťourat. Pátrají po různých městech a dávají si v zápisnících dohromady, co objevili a zjistili. Dá se něco vůbec najít? Na to si musí odpovědět, či ještě lépe -zkusit to, každý sám. Zde přinášíme jednu ukázkou.

... Vše začalo před třemi lety, kdy se moje mamka spolu se mnou odstěhovala za přítelem a prací do jednoho nejmenovaného města. A tam začal můj život, kterým žiju dodnes, i když už jinde.

V počátku vypadalo vše OK. Měl jsem zdraví, peníze, kamarády, dobrý prospěch i chování ve škole, postupem času se z kamarádu stala parta - městská parta pěti kluků a dvou holek. Ale pak

začaly špatnosti jako kouření a pití, ale nějak jsem se tomu úspěšně vyhýbal. To nejhorší začalo, když se nejstarší opili a začali jsme chodit sprejovat do starší a temnější části města. To bylo vlastně

poprvé, kdy jsem zjistil, že něco takového u nás je - podivná čtvrt' spletená úzkými uličkami - znal jsem jen větší třídy a ulice. Ta temnota a tajemno mne uchvátily! Sahal jsem si na různé popraskané

zdi. Smysl výprav jsem nepochopil, ale nechtěl jsem zradit partu. Když jsme tam šli potřetí, tak jsme se ztratili. Zalezli jsme do nějakého dvorku za vraty, který nikdo neznal. Už se stmívalo, bylo nedělní říjnové odpoledne. Dvůr byl nějaké firmy a po chvíli nás vyhnal hlídač se slovy: „Zde není prostor pro ty vaše zábavy“. Vyšli jsme na menší náměstíčko před kostelem sousedícím s oním dvorkem a kluci vytáhli spreje a začali stříkat po fasádách. Říkal jsem, ať toho nechají, že tohle není naše a proč to vůbec dělají? Když se najednou od někud ozval běh a kroky, následované výkřiky: „Stůjte! Policie!“ Kluci se zdejchli někam do uliček a mě v šoku nechali stát, kde jsem byl. Vtom z blízkých dveří vylezl nějaký kluk menšího vzrůstu a chytl mne za ruku a řekl: „Poběž za mnou!“

Když jsem s ním vběhl do jakési chodby a zavřel těžké dveře za námi, uslyšel jsem policii z prostoru opřed kostelem. Slyšel jsem i něco jiného - hlas jednoho kluka z party; brečel a

křičel, pak něco kovově cvaklo, a pak už jsem slyšel jen zabouchnutí dveří od auta a ujíždění pryč.

Ještě v částečném šoku jsem se sesypal na schody v té chodbě a pomalu se dostával z toho

šoku a teprve mi došlo co se stalo. Prohlédl jsem si zachránce - kluka vyšší postavy - on udělal to samé a něco si zabručel. „Ahoj Jerry“, zaznělo z jeho úst a po mé chudé odpovědi: "Nazdar!",

pokračoval dál. „Fíjo, tak tebe jsem už neviděl, myslel jsem si, že bydlíš na druhém konci republiky. Co děláš u nás? S kým jsi to byl a proč po vás šla městská?“ ... Chvilí jsem koukal, jak

vyoraná myš, a potom mi došlo, že ten kluk je z tábora, kde jsem jednou byl. Začal jsem ze sebe překvapeným hlasem soukat: „No, hele, já -- já ti moc děkuju za záchranu -- fakt díky -- asi by

mě taky zabásli -- A tebe jsem taky dlouho neviděl, no je to trapný, ale jaksi už jsem zapoměl -- jak se jmenuješ?“ Dobrý, vpohu jmenuji se Jirka Vrabců, Vrabča. Viděl jsem tě už u Bručouna. A s kým že jsi to byl? Zdálo se mi, že ničíte fasády...“ dořekl již pomaleji a smutněji. „No, jéžíš já bych tě snad ani nepoznal. Ale, to neřeš, jsou to moji spolužáci...jsem se jaksi, a už nevím ani jak, stal členem té jejich party.“ Jirka byl vždy slušný a spravedlivý kluk. Na táboře se zastával menších a slabších. Vzal jsem si slovo a začal ho zpovídat:

„A co tady děláš ty? Co to máš na sobě za hadry? A co sis to psal když jsem seděl na schodech?“ začala se mě vracet paměť a odvaha. A pokračoval jsem: „Jsi tu sám? Ty tu bydlíš? Jo a ještě

jedno, ty jsi mě viděl u Bručouna? Sorry, ale v těch názvech se nevyznám i když bydlím jen v sousední čtvrti.“ Podíval se ke stropu a zpátky a začal: „No víš, tady to nějak zkoumám, docela mě

tahle stará čtvrt fascinuje. Hadry?! No normálka oblečení já tyhle ty sichrhajsky, řetězy a různé věci nenosím a ani nevíš jakou mají tyhle starší košile výhody. Ano, jsem tu sám, znám se s

více lidmi, co je tohle fascinuje, ale většinou se mineme. Ne, tady nebydlím, bydlím bohužel dál až na Petráku. A co jsem si psal, no to jsou takové mé osobní poznámky, neboj o tobě to nebylo.“

Všiml jsem si, že jirka mluví plynule a bez sprostých slov, a taky dost spisovně narozdíl odemne a snad každého koho jsem znal. Porozhlédl se po chodbě, udělal pár kroků a začal: „No, já to

nosím kůli partě, když jsem ještě bydlel na vesnici, tak jsem nosil samý praktický věci, jako na táboře. Máš mapu? Mám být doma o půl šestý!“ Jirka se usmál a začal něco tahat z kabátu, vytáhl

papír několikrát složený a zašpiněný a podal mi ho se slovy: „Vem si to, mám to pro případ nouze.

Mapy většinou nosím v hlavě a tuhle část znám dobře, neboj. Jestli chceš, můžu tě doprovodit“

dořekl a začal si chystat věci které měl na schodech, a pak ještě zajímavý sáček, co měl položen za skříňkou. Souhlasil jsem, proč taky ne, aspoň můžeme pokecat. ... Vyšli jsme před dveře a už se stmívalo.

Šli jsme směrem k mému domovu, když se rozezvučel zvon. Jirka si zabručel: "Dunivá kateřina se zlobí". „Co?“ optal jsem se a odpověděl jen: „Nic!“ Jirka býval tajemný, ale přišlo mi, že je ještě tajemnější. Přišli jsme na náměstí, ze kterého vedlo asi sedm ulic. Odbočili jsme do prava a přišli na náměstí s kašnou, která spíš připomínala odpadkový koš. A zase se dali směrem k mému domovu. Zašli jsme do úzké uličky obehnané z jedné strany zdí a v té zdi byly dveře, u kterých se Jirka na minutku zastavil a se slovy: „Nic tu nepřibýlo...“ jsme šli dál. Prošli jsme několik ulic, až se dostali na širokou ulici, kterou jsem poznal. Tudy jsem vešel. Jirka se mě zeptal, jestli bychom se tu nemohli někdy sejít, že už ho to nudí, chodit takhle sám v tak velké čtvrti. Domluvili jsme se na zítřek. Ale druhý den od rána přišlo. Ve škole mě nadávali do srabů, že jsem se zdejch, ale kdo mě tam nechal samotného, o tom nepadlo ani slovo. Pak jsem si vzpoměl na Jirku a šel jsem za ním. Naštěstí už bylo jasno.

Autor: Nudlář

Poutník II

„Jmenuju se Bill. Bill Jeffersson. Před třemi roky mi vyhořel ve městě dům, kde jsem měl všechny peníze. V tu dobu jsem byl na návštěvě u příbuznýc, a když jsem se za týden vrátil, po domu nebylo ani památky. Zašel jsem si do banky vyzvednout tu trošku peněz, co mi na kontě zbyla a rozhodl se, že se vydám na jih. Jak sem již řekl, na cestě jsem tři roky a je to bída a bída“ rozhovořil se Bill. Starý Thomas Smith na Jefferssona moudře pohlédl a pomyslel si, že Bill mluví nejspíš pravdu. Učinil mu proto nabídku.

„Pane Jefferssone, můžete na naší farmě zůstat, jak dlouho chcete. Budete nám ale muset pomáhat, práce je tu dost. A odejít můžete také kdykoliv, nikdo vás tu držet nebude. A teď se nezmote, musím jet do města něco vyřídit. John vás tady provede. Zatím!“ Otočil se k synovi a poutníkovi zády a rázným krokem odešel do stáje.

„Táta je dobřej chlap. Trochu tvrdák, řekne každému všechno po lopatě, ale je fér“ začal John. „Budete spát nahoře, je tam volný menší pokoj, ale budeme z něho muset vyklidit věci. A teď se pojdte podívat ven.“

Vyšli před srub. Naproti byla malá kovárna. Napůl sroubená ze dřeva a napůl vystavěná z kamení.

„Táta kovařinu miluje. Ale vydělá s ní jen na živobytí, žádné zisky. Proto ještě pěstujeme ovce. Z vlny většinou vyděláme peníze navíc, a tak si můžeme občas dopřát nějaký výlet nebo nové vybavení“ vyprávěl John Billovi, když ho prováděl mezi ohradami s ovci. Bill jen přikyvoval a vše si dobře prohlížel. Od doby, kdy se začal potulovat a žít ze dne na den, se naučil občas někde něco menšího ukrást. Ale když přišel sem, a viděl jak si Smithovi žijí, začal v hlavě spřádat plán. Vřelost Smithových mu jen nahrávala. Večer, když už ležel v podkroví srubu, se definitivně rozhodl. Nejdéle čtrnáct dnů tu bude vzorně pracovat, a potom si naplní tlumok zásobami, sebere peníze, zbraň a koně a vyrazí na východ odtud. Spokojeně si zamnul ruce, otočil se na bok a usnul.

Dny utíkaly a na farmě se nic zvláštního nedělo. Billa si rodina Smithova oblíbila, takže neměli nejmenší podezření. Bill svůj plán trochu odložil. Na farmě se měl výborně, a tak čekal na vhodnou příležitost a nikam nespěchal. Už byl na farmě šestý týden. Ráno, když se vzbudil, byl už John dávno na lovu. Včera za Billem přišel, jestli chce jet s ním, ale Bill se vymluvil a nejel.

Vylezl z postele a šel pomoc do kovárny. Dnes se vše dařilo. V kovárně bylo velmi málo práce, a proto byl za chvíli hotový. Starý Jeffersson s ostatními honáky byl na vzdálenějších pastvinách u ovcí. Bill vešel do kuchyně, kde paní Smithová vařila oběd. „Chcete s něčím pomoc?“

„Určitě“ usmála se paní Smithová. „Bille, skočte mi prosím do sklepa pro brambory a vezměte pytlík maku.“

S tím Bill počítal. Vzal tlumok a odešel do sklepa, kde jej naplnil. Paní Smithové přinesl potraviny a řekl jí: „Kdyby mě pan Smith hledal, jel jsem naproti Johnovi.“

Když si byl jist, že už ho paní Smithová nesleduje, sebral tlumok, ze zdi pověšenou kulovnici a pytlík nábojů a vyrazil ke stáji. Vyvedl koně, kterého si oblíbil, osedlal a už uháněl směrem na západ.

Když se všichni sešli doma k obědu, paní Smithová se podivila, že Bill nepřišel s Johnem.

„Ale mami, já sem Billa od rána neviděl!“ ohradil se John.

Po jídle nasedli Thomas, John a několik honáků na koně a vydali se po Billovi pátrat. Asi po hodině konečně narazili na Jefferssonovy stopy a kousek po nich všichni jeli. Potom se rozdělili. Všichni se vydali zpět domů, až na dva honáky, kteří pokračovali po Billově stopě. Nikdy se už nevrátili.

**Autoři: Tomáš Moravec (Topik) a
Stanislav Čaban (Wapi)**